

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 103/03-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. mája 2003 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., bytom S., zastúpeného advokátom JUDr. I. Ch., S., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Okresného súdu Skalica v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 63/01, Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 420/01 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 132/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 24. apríla 2003 doručené podanie P. B. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom S., označené ako „Ústavná sťažnosť“. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie jeho veci v jeho prítomnosti a práva vyjadriť sa ku všetkým

vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a to vo veci jeho návrhu na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Skalica vo veci sp. zn. Er 338/1998, ktorým sa vymáha pohľadávka oprávneného - Slovenskej sporiteľne, a. s., od povinného (sťažovateľa) v sume 1 800 000 Sk.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

„... V zákonnej lehote t. j. dňa 11. septembra 2001 som podal odvolanie cestou Okresného súdu v Skalici na Krajský súd v Trnave a bolo to vedené pod číslom konania 9 Co 420/01-52, avšak dňa 31. augusta 2001 Krajský súd v Trnave potvrdil uznesenie Okresného súdu v Skalici zo dňa 28. 9. 1999.

V zákonnej lehote t. j. dňa 29. 4. 2002 som podal dovolanie cestou právneho zástupcu JUDr. I. Ch. na Najvyšší súd Slovenskej republiky, bolo to vedené pod číslom konania 4 Cdo 132/02 a uznesením zo dňa 30. januára 2003 bolo moje dovolanie Najvyšším súdom SR odmietnuté.

... Postupom Okresného súdu v Skalici pri rozhodovaní o návrhu na obnovu konania mi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom a to tak, že aj napriek mojej výslovnej žiadosti nebolo vo veci vytýčené pojednávanie, nemohol som konať pred súdom, nemohol som dôvodiť a ani som sa nemohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa môjho názoru Okresný súd v Skalici predmetným postupom porušil Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 a tým porušil moje právo na spravodlivý proces v zmysle článku 6 Dohovoru. ...

Taktiež postupom Krajského súdu v Trnave pri rozhodovaní o odvolaní o návrhu na obnovu konania mi bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom a to tak, že taktiež ako na prvostupňovom súde v Skalici, taktiež na odvolacom súde nebolo vytýčené pojednávanie, nemohol som konať pred súdom osobne (taktiež bola porušená zásada ústnosti), taktiež som nemohol dôvodiť a ani som sa nemohol vyjadriť k akýmkoľvek dôkazom, čím podľa môjho názoru aj Krajský súd v Trnave porušil v môj neprospech Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 a to v článku 6, odstavce 1,

Taktiež Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nevysporiadal so skutočnosťou, že ani prvostupňový súd a ani odvolací súd nerešpektovali Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 a tento Dohovor nerešpektoval ani Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd a podľa nášho názoru aj on sa nespravoval predmetným článkom 6, odstavec 1 Dohovoru a ani článkom 48 odstavec 2 Ústavy SR a týmto postupom taktiež porušil moje právo na spravodlivý proces ako súd dovolací.

... Sťažovateľ sa nazdáva, že Okresný súd v Skalici, Krajský súd v Trnave a ani Najvyšší súd v Bratislave nepostupovali v tomto konaní o jeho návrhu na obnovu konania tak, že by to bolo možné kvalifikovať ako rešpektovanie citovaného článku 48, odstavec 2 Ústavy SR a taktiež článku 6, odstavec 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8. Naopak, postup Okresného súdu v Skalici sťažovateľ považuje za taký postup, ktorým mu bola Okresným súdom v Skalici odňatá možnosť konať pred súdom, bola porušená zásada ústnosti a odňatá možnosť vyjadrovať sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. ...“

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností žiadal, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol tento nálež:

„Ústavný súd vyslovuje, že postupom Okresného súdu v Skalici zo dňa 24. 4. 2001 v konaní č. 4 C 63/01-37 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Trnave a taktiež v spojitosti s uznesením Najvyššieho súdu SR v Bratislave v občianskoprávnej veci a to návrhu na obnovu konania pod číslom 4 C 63/01-37 zo strany súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces a to podľa článku 6 odstavec 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 a taktiež podľa článku 48 odstavec 2 Ústavy Slovenskej republiky tým, že mu bolo súdom odňaté právo byť prítomný na súdnom konaní, nemohol sa osobne a ani nechať v uvedenom spore na pojednávaní zastupovať advokátom a taktiež mu bola odňatá taktiež možnosť vyjadrovať sa ku všetkým vykonávaným dôkazom na súde samom.

Uznesenie Okresného súdu v Skalici v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave a taktiež uznesenie Najvyššieho súdu v Bratislave sa zrušujú .

Okresný súd v Skalici je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach, ktorými fyzické osoby alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach sú upravené v ustanoveniach § 49 až 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 1 citovaného zákona sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona.

Sťažovateľ namietal, že označené všeobecné súdy mu opísaným postupom „odňali možnosť konať pred súdom“ a tým možnosť byť prítomný na súdnom konaní o návrhu na obnovu konania, na odvolacom i dovolacom konaní, resp. odňali mu právo vyjadrovať sa pred súdom ku všetkým skutočnostiam a ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čím súčasne porušili aj jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V konaní pred ústavným súdom môže sťažovateľ uplatniť ochranu len takých základných práv a slobôd, ktorých porušenie sa namieta, ktoré nechráni iný súd v rozsahu svojej ústavnej právomoci podľa čl. 142 ods. 1 ústavy. Ústavný súd je oprávnený posúdiť prípadnú neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu procesnoprávných princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Ak všeobecný súd postupuje v súlade s procesnými ustanoveniami Občianskeho súdneho

poriadku (ďalej aj „OSP“) a ústavný súd nezistí žiadne pochybenie v jeho konaní, odmietne sťažnosť sťažovateľa pre nedostatok svojej právomoci.

Z judikatúry k čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že účastníkovi súdneho konania sa umožňuje právo na spravodlivé a verejné vypočutie, čo značí, že spravidla musí mať právo prezentovať svoje tvrdenia v ústnej forme pred súdom na pojednávaní, ktoré sa koná verejne. To neznamena, že ústne pojednávanie sa musí uskutočniť vo všetkých štádiách súdneho konania, resp. že sa vždy musí nariaďovať pojednávanie vo veci účastníka súdneho konania (napr. Fredin c. Švédsko, Sériá A, č. 238-A, s. 10 – 11, § 21 – 22).

Okresný súd Skalica zamietol návrh sťažovateľa uznesením č. k. 4 C 63/01-37 z 24. apríla 2001 ako neprípustný v zmysle § 234 ods. 2 OSP, pretože zistil, že tento smeruje proti veci, ktorá nebola právoplatne skončená. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd prerokoval odvolanie sťažovateľa podľa § 212 ods. 1 OSP a rozhodol o ňom uznesením č. k. 9 Co 420/01-52 bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 písm. c) OSP, pretože odvolanie smerovalo proti uzneseniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4 Cdo 132/02 v dovolacom konaní odmietol dovolanie sťažovateľa (navrhovateľa) ako neprípustné v zmysle § 243a ods. 3 OSP, t. j. konal a rozhodol bez nariadenia pojednávania (o dovolaní proti uzneseniu podľa označeného ustanovenia sa rozhoduje vždy bez pojednávania).

Podľa právneho názoru ústavného súdu taký postup všeobecného súdu, ktorý konal v rámci oprávnenia daného mu zákonom, zaoberal sa návrhom sťažovateľa a rozhodol o ňom, nemožno bez ďalšieho označiť a hodnotiť ako porušenie základného práva účastníka súdneho konania podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 24/98) ani ako porušenie práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti sťažovateľa konštatoval, že všeobecné súdy pri konaní a rozhodovaní postupovali v zmysle zákonných oprávnení, ktoré im poskytovali príslušné procesné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, keď

nenariadili pojednávania, s ktorými súvisí právo byť prítomný a vyjadrovať sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2003